

Kam ho umístit?

Vzdělávací cíl: Žáci díky analýze formální a obsahové části umístěnky dokáží rozhodnout a odůvodnit, zda nařízení bylo spravedlivé.

Klíčová slova: Československo 50. léta, každodennost, dobové perspektivy, diskutujeme

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ DOKUMENTU (5 min.)

Prohlížení textu umístěnky s pomocí lupy.

2 PŘÍRAZOVÁNÍ ŠTÍTKŮ (2 min.)

Přiřazování klíčových slov z nabídky (datum, instituce, osoba, razítko, klíčové sdělení) do faksimile dokumentu pomocí přetahování.

Žáci přiřazují pojmy, které je navádí více zkoumat formální části dokumentu. Některé mohou použít vícekrát.

3 SHRUTÍ ANALÝZY (3 min.)

Doplňování informací zjištěných z dokumentu: datum vydání dokumentu, vydávající instituce, koho se dokument týká.

Žáci by měli odhalit, že dokument byl vydán v červenci 1956. Za vydávající instituce mohou podle rektorátu školy, kde pan Keller studoval, označit Vysokou školu strojní a elektrotechnickou, na základě razítek pak také Ministerstvo školství, přidělený závod (Hnědouhelné doly a briketárny Sokolov) a ministerstvo, pod které pracovní pozice spadá (Ministerstvo paliv). Dokument se týká pana Vítězslava Kellera.

4 ČETBA TEXTU A OZNAČOVÁNÍ KLÍČOVÝCH PASÁŽÍ (5 min.)

Označování pasáží týkajících se toho, co a proč dokument nařizuje.

Žáci mohou označit, že dokument určuje panu Kellerovi nastoupit do podniku hnědouhelných dolů HDBS a pracovat zde po dobu 3 let. Dokument zároveň stanovuje: pracovní zařazení na pozici pomocníka hlavního energetika, mzdu 1410 Kčs a místo ubytování.

Za důvody nařízení mohou žáci uvést: republika dala podmínky pro studium, očekávání společnosti („všechna pracující lid čeká od Vás“), centrální plánování („podle státního národohospodářského plánu“), vládní nařízení („ve smyslu vládního nařízení č. 20/52 a 56/53 Sb o rozmístování absolventů“).

5 INTERPRETACE DOKUMENTU (5 min.)

Žáci na základě předchozí analýzy pramenů odpovídají na otázku: 🤔 Bylo podle vás rozhodnutí spravedlivé?

Žáci mohou na otázku odpovědět ano i ne. Odpovědi se mohou ve třídě lišit. Důležité je odůvodnění a následná diskuse. Jako argumenty mohou zaznít:

- Rozhodnutí odpovídalo dané době, daným vládním nařízením i potřebám průmyslu,
- platové podmínky i zařazení po škole byly ne/adekvátní,
- pan Keller měl po škole jisté místo v zaměstnání vs. pan Keller si nemohl vybrat místo, které by chtěl (např. v místě bydliště - žáci si mohou všimnout, že bydlel v Plzni a dostal místo v Dolním Rychnově),
- pan Keller měl jisté místo ubytování v domově mladých; pokud by byl ženatý, byl mu slíben byt z plánované bytové výstavby,
- pan Keller měl jisté místo na tři roky x pan Keller neměl možnost tři roky měnit práci.

Další možnosti zapojení do výuky:

- a) Příběh pana Kellera nahráli a zaznamenali studenti z gymnázia v Karlových Varech. [Můžete si ho celý přečíst](#) a zjistit, jak na danou situaci vzpomíná.
- b) Hledejte další příklady umístěnek a příběhy, které se k nim váží.
- c) Přemýšlejte, zda vám by vyhovovalo dostat umístěnku. Jaké byste viděli výhody a nevýhody?
- d) Podpořte dobový pohled otázkami: Jaké výhody a nevýhody měla umístěnka pro tehdejší podniky? Pro jednotlivé regiony? Pro stát?